

TBE-vaccination

Rekommendationerna riktar sig till medicinskt utbildad personal och grundar sig på tillgängliga studier samt den epidemiologiska informationen i smittskyddsanmälningarna. De kan skilja sig från vaccinföretagens egna studier och FASS-texten som bygger på dessa. Rekommendationerna stäms också av på årligt möte med Folkhälsomyndigheten, smittskyddsläkare och infektionsläkare.

Sammanfattning:

Sörmlands natur är högriskområde för TBE. Vaccination är det bästa sättet att få skydd. I Sörmland är TBE-vaccin avgiftsfritt till barn från 3 års ålder till och med det år då ungdomen fyller 19 år.

TBE-vaccination rekommenderas till

- TBE-vaccination rekommenderas alla personer från 3 års ålder i Sörmland som vistas utomhus och kommer i kontakt med gräs, buskar och annan lägre vegetation.
- TBE-vaccination rekommenderas även personer fr.o.m. 3 års ålder som vistas i andra riskområden för TBE, i Sverige (se [Områden med förhöjd förekomst av TBE — Folkhälsomyndigheten \(folkalsomyndigheten.se\)](#)) eller utomlands (ex. stora delar av Centraleuropa, i de baltiska länderna, i Ryssland och på Åland).

Var finns fästingar som kan bära på TBE?

Fästingar blir aktiva så fort snön försvinner och det är plusgrader på nätterna. De trivs i gräs, även nära bebyggelse, och skog och ängar där det är lite fuktigt.

TBE-vaccin

Från och med 1 april 2022 är Encepur® upphandlat vaccin i Sörmland, jämfört med tidigare FSME Immun®. Bägge vaccin ger samma skydd men första året när man får de första två respektive tre doserna bör om möjligt samma vaccin användas.

- TBE-vaccin är välbeprövade inaktiverade vaccin som ges oberoende av andra vacciner.
- Det bör inte ges till personer som tidigare reagerat med anafylaxi på substanser som ingår i vaccinet.
- Vaccin mot TBE kan ges enligt gängse rutin oavsett svårighetsgrad av äggallergi (se även [Riktlinje för vaccination av vuxna vid anamnes på äggallergi - Infektion.net](#))-
- TBE-vaccin ordineras av läkare och registreras i MittVaccin.

Rekommendationer för barn och vuxna under 50 år

Grundvaccinationen består av tre doser enligt följande:

Dos ett månad 0, dos två efter 1(-3) månader och dos tre 5-12 månader efter dos två i god tid före fästingsäsongen. Vaccinationsskyddet utvecklas först ca 2 veckor efter dos två. För att få ett optimalt skydd inför fästingsäsongen bör därför dos två inte fördröjas om säsongen redan har börjat.

[Vaccinationsschema för personer 49 år och yngre](#)

Rekommendationer för personer som fyllt 50 år eller personer oavsett ålder som har försämrat immunförsvar på grund av sjukdom eller medicinering när grundvaccination påbörjas

Grundvaccinationen består av fyra doser enligt följande:

Dos ett månad 0, dos två efter en månad, dos tre efter ytterligare 1-2 månader och dos fyra 5-12 månader efter dos tre i god tid före fästingsäsongen. *Den extra dosen ges alltså cirka 1-2 månader efter dos två.* Det kortare intervallet kan användas vid hög risk för TBE. Om en person som redan fyllt 50 år inte har fått extradosen första året kan man istället lägga till en extradosa minst 1-2 månader efter dos två, tre eller fyra.

[Vaccinationsschema för de som fyllt 50 år och de med nedsatt immunförsvar](#)

Påfyllnadsdoser

Dos fyra (fem ≥ 50 år) ges **tre år efter grundvaccinationen**. Därefter ges doserna **vart femte år** oavsett ålder. Samtliga påfyllnadsdoser bör ges i god tid innan fästingsäsongen för att ge ett optimalt skydd.

Avvikelse från rekommenderat vaccinationsschema

Friska, yngre personer kan fortsätta med vaccinationsschemat oavsett intervall till föregående dos/er, alltså behöver man inte "börja om" utan det är det sammanlagda antalet doser som räknas. Råder det osäkerhet beträffande antalet givna doser, kan en extra dos ges.

Hos individer ≥ 50 år eller de med nedsatt immunförsvar på grund av medicinering eller sjukdom måste bedömningen göras utifrån varje enskilt fall. Med tanke på ökad risk för svår TBE-sjukdom i denna grupp, i kombination med förmodat sämre immunologiskt svar på vaccinet, så kan man vara mer liberal med att "börja om" om det har gått mer än ett år sedan första dosen.

Snabbvaccination

I första hand ska ordinarie schema användas men om särskilt hög risk för TBE och kort möjlig tid för vaccination kan vaccinet ges enligt snabbvaccinationsschema dag 0, dag 7 samt dag 21. Hos personer ≥ 50 år kompletteras detta grundskydd med en fjärde dos 1-2 månader efter tredje dosen. Efter snabbvaccinationsschema ges en dos som vanligt efter 5-12 månader, i god tid innan fästingsäsongen.

Utbytbarhet mellan vacciner

Helst ska samma vaccin användas för de två första doserna, eller tre första doserna för personer som rekommenderas en extrados i grundvaccinationen. Vid brist på vaccin eller oklarheter om vilket vaccin som givits tidigare är det alltid bättre att vaccinera med tillgängligt TBE-vaccin än att avstå från vaccination.

TBE-vaccin till barn och ungdomar

Vaccin finns i barndosering och är godkänt från ett års ålder. I Sörmland är vaccinet avgiftsfritt sedan år 2018, för barn från 3 års ålder till och med det år ungdomen fyller 19 år. Barn under 5 år blir mycket sällan sjuka av TBE. I Sörmland finns inte någonsin ett rapporterat fall hos barn under tre år och i Sverige endast ett fåtal fall. TBE-vaccin kan vara indicerat till 1-3-åringar som har en mycket hög risk, och doser som ges innan barnet fyllt 3 år bekostar den enskilde själv. Hos de flesta kan dock vaccineringen vänta till 3-års åldern, då det vaccinimmunologiska svaret blir så optimalt som möjligt, samtidigt som risken för TBE hos de allra minsta är mycket låg.

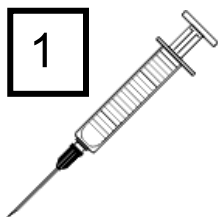
[Sjukdomsinformation om TBE — Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](https://www.folkhalsomyndigheten.se/sjukdomsinformation-om-tbe)

Författare	Titel	Klinik
Smittskyddsenheten		Smittskydd/Vårdhygien

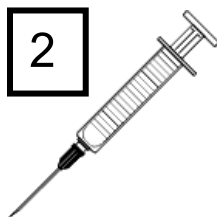
Datum	Version/beskrivning av förändring
2024-03-11	1.0 / Reviderad, godkänd

TBE Vaccinationsrekommendationer Sörmland för personer som är 49 år eller yngre

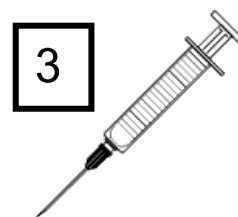
Grundvaccination = 3 doser

dag 0

1(-3) mån

i god tid inför kommande säsong
5-12 mån efter dos 2

Påfyllnadsdoser

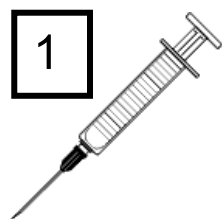
Dos 4 ges 3 år efter dos 3

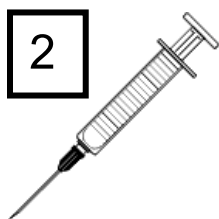
Därefter kan intervallet förlängas till 5 år mellan doserna.

TBE Vaccinationsrekommendationer Sörmland för personer fyllt 50 år och i alla åldrar om man har nedsatt immunförsvar

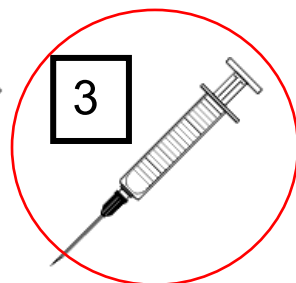
Grundvaccination = 4 doser

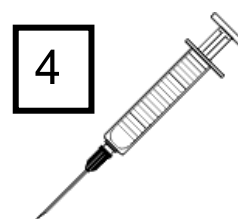
dag 0

1 mån

1-2 mån efter dos 2

i god tid inför kommande säsong
5-12 mån efter dos 3

Påfyllnadsdoser

Dos 5 ges 3 år efter dos 4

Därefter kan intervallet förlängas till 5 år mellan doserna.